

65

Ministerstvo financí podle § 36 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, oznamuje vydání změn Českých účetních standardů pro zdravotní pojišťovny v jejich úplném znění.

Toto úplné znění Českých účetních standardů pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 503/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nahrazuje jejich znění uveřejněném pod č. 52 ve Finančním zpravodaji č. 11-12/3/2003 ze dne 31. 12. 2003

Toto úplné znění Českých účetních standardů pro zdravotní pojišťovny se použije pro účetní období začínající dnem 1. ledna 2005 nebo dnem pozdějším.

Ministerstvo financí podle § 36 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, oznamuje vydání Českého účetního standardu pro zdravotní pojišťovny č. 308 Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění. Platnost tohoto standardu je od 1. ledna 2005.

**České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 503/2002 Sb.,
ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „České účetní standardy pro zdravotní pojišťovny“)**

1. Cíl

Cílem těchto Českých účetních standardů (dále jen „standardy“) je v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“), a vyhláškou č. 503/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro zdravotní pojišťovny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), stanovení postupů účtování a popis účetních metod za účelem docílení souladu při jejich používání zdravotními pojišťovnami.

2. Obsah

Číslo	Název
301	Účty a zásady účtování na účtech
302	Otevírání a uzavírání účetních knih
303	Kursově rozdílly
304	Inventarizační rozdílly
305	Operace s cennými papíry a podíly
306	Deriváty
307	Dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek
308	Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění
309	Pohledávky a závazky
310	Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
311	Smluvní zdravotní pojištění
312	Ostatní zdaňovaná činnost

Český účetní standard č. 301 Účty a zásady účtování na účtech

1. Základní ustanovení o účtech a zásadách účtování na účtech, směrné účtové osnově, účetních knihách a jejich otevírání a uzavírání, způsobech oceňování a použití účetních metod, sestavování účetní závěrky, inventarizaci majetku a závazků stanoví zákon a vyhláška.
2. Účtový rozvrh
 - 2.1. Podle § 14 zákona jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, v němž uvedou účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky. Účetní jednotky sestavují účtový rozvrh na podkladě směrné účtové osnovy uvedené v příloze č. 3 vyhlášky.
 - 2.2. Ve směrné účtové osnově jsou uvedeny účtové skupiny, jejich číselné označení není předepsáno.
 - 2.3. V rámci účtových skupin si účtové jednotky vytvoří syntetické účty podle svých potřeb. Tyto účty lze dále analyticky členit podle potřeb sestavování účetní závěrky, požadavků právních předpisů, požadavků externích uživatelů, popřípadě dalších potřeb účetních jednotek.
3. Vnitropodnikové účetnictví
Formu, organizaci a zaměření vnitropodnikového účetnictví si určí účetní jednotka sama vnitřním předpisem.
4. Podrozvahové účty
 - 4.1. Na podrozvahových účtech se zachycují důležité skutečnosti, jejichž znalost je podstatná pro posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky a jejích ekonomických zdrojů, které lze využít. Jde především o užívání cizího majetku, ke kterému účetní jednotka nemá vlastnické právo, o evidenci práv o kterých se neúčtuje (např. hypotéka), o nájem majetku, o majetek přijatý do úschovy, poskytnuté záruky a jiné obdobné závazky, poskytnuté zástavy, přijaté zástavy, závazky z leasingu a pohledávky z leasingu, odepsané pohledávky za plátcí pojistného, u kterých dosud nezanikla povinnost jejich vyrovnání.
 5. Okamžik uskutečnění účetního případu
 - 5.1. Okamžikem uskutečnění účetního případu je den předání dokladů, které zakládají vznik pohledávky a jejího příslušenství nebo závazku (nároku nebo čerpání), jejich změnu nebo zánik, za plátcem pojistného, poskytovatelem zdravotní péče a ostatními účastníky veřejného zdravotního pojištění; den připsání platby (§ 17 odst. 2 a § 15 zákona č. 592/1992 Sb.); den uskutečnění platby za úhrady poskytované zdravotní péče nebo jiné platby či úhrady anebo den platby vráceného přeplatku pojistného (§ 14 zákona č. 592/1992 Sb.), den provedení vzájemného zápočtu splatných pohledávek a závazků veřejného zdravotního pojištění a dále den, ve kterém dojde k vyúčtování předaných dokladů nebo k dalším skutečnostem, které jsou předmětem účetnictví a které nastaly, popř. o nichž jsou k dispozici potřebné doklady tyto skutečnosti dokumentující nebo které vyplývají z vnitřních podmínek účetní jednotky nebo ze zvláštních právních předpisů (např. zákon č. 48/1997 Sb. v platném znění, zákon 592/1992 Sb. v platném znění, vyhláška č. 457/2000 Sb.)
 - 5.2. V případech, na který se nevztahuje předchozí bod se okamžikem uskutečnění účetního případu rozumí zejména den, ve kterém dojde k nabytí nebo zániku vlastnictví popř. práv k cizím věcem. ke splnění dodávky, ke vzniku pohledávky nebo závazku, jejich změně nebo zániku, k platbě závazku, inkasu pohledávky, k poskytnutí či přijetí zálohy, ke zjištění škody, manka, schodku nebo přebytku, k pohybu majetku uvnitř účetní jednotky, k nákupu nebo prodeji valut, deviz nebo cenných papírů a k dalším skutečnostem, které jsou předmětem účetnictví a které nastaly, popř. o nichž jsou k dispozici potřebné doklady tyto skutečnosti dokumentující nebo které vyplývají z vnitřních podmínek účetní jednotky.

Český účetní standard č. 302 Otevírání a uzavírání účetních knih

1. Otevírání účetních knih
 - 1.1. Účty hlavní knihy se otevírají účetními zápisy. Stav jednotlivých rozvahových položek (aktiva a pasiva) vykázané na konečném rozvažném účtu předcházejícího účetního období musí navazovat na stavy jednotlivých rozvahových položek (aktiva a pasiva) počátečního rozvažného účtu nového účetního období.
 - 1.2. Účetními zápisy na vrub počátečního rozvažného účtu a ve prospěch příslušných nově otevřených účtů pasiv a účetními zápisy ve prospěch počátečního rozvažného účtu a na vrub příslušných nově otevřených účtů aktiv se zaúčtují jejich počáteční zůstatky.
 - 1.3. Zisk, popř. ztráta vytvořená mimo okruh veřejného zdravotního pojištění zaúčtovaná ve prospěch, popř. na vrub konečného rozvažného účtu se při otevírání účtů hlavní knihy zaúčtuje ve prospěch, popř. na vrub účtu Hospodářského výsledku se souvztázným zápisem na vrub, popř. ve prospěch počátečního rozvažného účtu
- 2.1. Stav účtu Hospodářský výsledek se vyrovná po schválení návrhu na rozdělení zisku, popř. na úhradu ztráty příslušným orgánem zdravotní pojišťovny:
 - a) v případě zisku účetními zápisy ve prospěch příslušných fondů ze zisku, fondů veřejného zdravotního pojištění, nebo účtu nerozděleného zisku,
 - b) v případě ztráty účetními zápisy na vrub příslušných fondů ze zisku, nebo účtu neuhrazené ztráty.
- 2.2. Po otevření účetních knih se zaúčtují v souladu s ustanovením § 7 odst. 4 zákona případné rozdíly ze změn použitých způsobů oceňování majetku (jako účetní případ následujícího účetního období), a to se souvztázným zápisem na účet příslušného fondu.
3. Uzavírání účetních knih
 - 3.1. Účty hlavní knihy se uzavírají účetními zápisy.
 - 3.2. Konečné stavy účtů nákladů za ostatní zdaňované činnosti a smluvní zdravotní pojištění se přeúčtují na vrub účtu zisku a ztráty, konečné stavy účtů výnosů za ostatní zdaňované činnosti a smluvní zdravotní pojištění se přeúčtují ve prospěch tohoto účtu. Výsledný zůstatek účtu zisku a ztráty se podle své povahy přeúčtuje ve prospěch, popř. na vrub konečného rozvažného účtu.
 - 3.3. Konečné zůstatky aktivních účtů se přeúčtují na vrub konečného rozvažného účtu, konečné zůstatky pasivních účtů se přeúčtují ve prospěch tohoto účtu.
 - 3.4. Uzavírání účetních knih je činnost, při níž se v souladu s ustanovením § 17 zákona:
 - a) zjišťují obraty stran Má dáti a Dal jednotlivých syntetických účtů,
 - b) zjišťují konečné zůstatky aktivních a pasivních účtů a konečné stavy účtů nákladů a výnosů,
 - c) zjistí se základ daně z příjmů a daňová povinnost účetní jednotky za účetní období,
 - d) zjistí se účetní hospodářský výsledek,
 - e) uzavřou se účetní knihy převodem zůstatků rozvahových účtů a zůstatku účtu zisku a ztráty na konečný rozvažný účet.

Český účetní standard č. 303 Kurové rozdíly

1. Účetní metodu kurových rozdílů upravuje § 25 vyhlášky.
2. Kurové rozdíly vznikající při ocenění majetku a závazků uvedených v § 4 odst. 12 zákona k okamžiku uskutečnění účetního případu, ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka, se souvztázně účtují na příslušných účtech majetku nebo závazků a účtu toho fondu, jemuž předmětný majetek, resp. závazek věcně náleží.
3. Kurové rozdíly z cenných papírů a podílů se při ocenění ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka, neúčtují samostatně, ale jsou součástí ocenění reálnou hodnotou.
4. Při přepočtu měny, která není obsažena v kurech devizového trhu vyhlášených Českou národní bankou, se postupuje podle § 25 odst. 3 vyhlášky.

Český účetní standard č. 304 Inventarizační rozdíly

1. Inventarizační rozdíly definuje § 30 odst. 5 zákona. V případech, kdy skutečný stav je nižší než stav v účetnictví, rozdíl se dále posuzuje zejména podle příslušných ustanovení občanského a obchodního zákoníku, nebo zákoníku práce o odpovědnosti za škodu. V případech, kdy skutečný stav je vyšší než stav v účetnictví, rozdíl se dále posuzuje mimo jiné v souladu s příslušnými ustanoveními občanského zákoníku o věci ztracené, skryté, opuštěné, bezdůvodném obohacení.
2. Inventarizační rozdíly podle bodu 1. se účtují vždy na účet příslušného fondu, kterému předmětná složka věcně patří, s výjimkou
 - a) schodku u pokladní hotovosti a cenin,
 - b) které se zaúčtují vždy jako pohledávka vůči hmotně odpovědné osobě,
 - b) chybějících cenných papírů, kdy je nutno úbytek z tohoto titulu uvést odděleně na analytickém účtu „Cenné papíry v umořovacím řízení“ a zahájit umořovací řízení,
 - c) dlouhodobého nehmotného majetku a dlouhodobého hmotného majetku nebo zásob nově zjištěného a v účetnictví dosud nezaúčtovaného, který se zaúčtuje na vrub příslušného účtu majetku a ve prospěch účtu oprávek, v případě neodpisovaného majetku ve prospěch účtu „Fond majetku“ nebo účtu „Provozní fond“.

Český účetní standard č. 305 Operace s cennými papíry a podíly

1. Nestanoví-li tento standard jinak, při operacích s cennými papíry a podíly postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro finanční instituce č. 108 a 109.
2. Jsou-li z prostředků veřejného zdravotního pojištění pořízeny cenné papíry, zůstávají součástí toho fondu, z jehož prostředků byly pořízeny. Pořízení cenných papírů se zaúčtuje na vrub příslušného účtu finančního majetku a ve prospěch bankovního účtu daného fondu, beze změny hodnoty fondu.
3. Úrokové výnosy nebo úrokové náklady a naběhlé příslušenství u dluhových cenných papírů se zúčtovávají v rámci příslušného fondu, jako tvorba nebo užití fondu.
4. Oceňovací rozdíly z přecenění reálnou hodnotou u cenných papírů se účtují na příslušném účtu finančního majetku souvztažně s příslušným účtem fondu, ze kterého byl majetek pořízen.
5. Účtování o směnkách
 - 5.1. Směnky se oceňují v nominální hodnotě, tj. ve směnečné sumě podle zvláštního předpisu. Rozdíl mezi směnečnou sumou a nákupní, resp. prodejní cenou směnky (úrokový výnos nebo náklad, diskont) se účtuje v okamžiku nákupu, prodeje či eskontu na účtech směnek souvztažně s příslušnými účty tvorby nebo užití fondu, ke kterému směnka věcně přísluší.
 - 5.2. Ručení pozdějším majitelům směnky, které vzniklo z titulu převodů (indosamentu) směnky, s výjimkou eskontu, se účtují na podrozvahovém účtu, a to od okamžiku převodu do dne splatnosti směnky. Ručení se snižují o splacené částky při částečném splacení.
 - 5.3. Do doby splacení bankou eskontované směnky směnečným dlužníkem trvá závazek prodávajícího vůči bance. O tomto závazku se účtuje jako o krátkodobém úvěru; jde-li o závazek přesahující dobu jednoho účetního období, sleduje se v oddělených analytických účtech.

Český účetní standard č. 306 Deriváty

1.	Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českého účetního standardu pro finanční instituce č. 110.	„Jiná aktiva“ a ve prospěch účtu příslušného fondu.
2.	Kladné oceňovací rozdíly z ocenění derivátů reálnou hodnotou se zaúčtují na vrub účtu	3. Záporné oceňovací rozdíly z ocenění derivátů reálnou hodnotou se účtují na vrub účtu příslušného fondu a ve prospěch účtu „Ostatní pasiva“.

Český účetní standard č. 307 Dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek

1.	V účtové třídě 2 se účtuje o majetku účetní jednotky, a zahrnuje
a) dlouhodobý nehmotný majetek,
b) dlouhodobý hmotný majetek,
c) pořízení majetku,
d) hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně, jiný finanční majetek,
e) zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění,
f) ostatní aktiva.	6. Pořizování dlouhodobého majetku
6.1. Dlouhodobý majetek účetní jednotky se pořizuje z prostředků Fondu reprodukce majetku. Pravidla tvorby a užití tohoto fondu stanovuje zvláštní předpis ¹⁾ .
6.2. Při pořízení dlouhodobého majetku formou přímého nákupu nebo poskytnuté zálohy se účtuje na vrub účtů účtové skupiny „Pořízení majetku“ a ve prospěch příslušného účtu závazků. Na účtech účtové skupiny „Pořízení majetku“ se sleduje pořizovaný dlouhodobý majetek až do okamžiku jeho uvedení do užívání.
6.3. Hodnota dlouhodobého majetku podle bodu 6.2. se zaúčtuje na vrub účtu Fondu reprodukce majetku a ve prospěch účtu Fondu majetku v okamžiku úhrady závazku. Alternativně je možné zaúčtovat uvedenou hodnotu v okamžiku pořízení dlouhodobého majetku.
6.4. O odpisech dlouhodobého majetku se účtuje na vrub účtu Provozního fondu a ve prospěch účtu oprávek. Současně je hodnota odpisů účtována na vrub účtu Fondu majetku a ve prospěch účtu Fondu reprodukce majetku.
2.	Nestanoví-li tento standard jinak, postupují účetní jednotky při účtování o dlouhodobém majetku přiměřeně podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 013.	7. Vyřazování dlouhodobého majetku
7.1. Zůstatková cena dlouhodobého majetku, který není plně odepsán, se při jeho prodeji, vyřazení nebo likvidaci vyúčtuje na vrub účtu Provozního fondu a ve prospěch účtu oprávek. Současně je zůstatková cena účtována na vrub účtu Fondu majetku a ve prospěch účtu Fondu reprodukce majetku.
3.	Náplň účtů účtové skupiny „Hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně, jiný finanční majetek“ vyplývá z § 9 odst. 5 vyhlášky.	
4.	Náplň účtů účtové skupiny „Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění“ vyplývá z § 9 odst. 6 vyhlášky a je upravena ve standardu č. 308.	
5.	Ostatními aktivy jsou zejména zásoby a jiná aktiva, které nelze účtovat na předchozích účtech. Pro účtování zásob se použijí přiměřeně ustanovení Českého účetního standardu pro podnikatele č. 015.	

¹⁾ Vyhláška č. 418/2003 Sb., kterou se stanoví podrobnější vymezení okruhu a výše příjmů a výdajů fondů veřejného zdravotního pojištění zdravotních pojišťoven, podmínky jejich tvorby, užití, přípustnosti vzájemných převodů finančních prostředků a hospodaření s nimi, limit nákladů na činnost zdravotních pojišťoven krytých ze zdrojů základního fondu včetně postupu propočtu tohoto limitu.

- 7.2. Při prodeji, likvidaci nebo vyřazení dlouhodobého majetku neodpisovaného je jeho pořizovací cena účtována ve prospěch příslušného účtu Dlouhodobého majetku neodpisovaného a na vrub účtu Provozního fondu. Současně je cena neodpisovaného majetku účtována na vrub účtu Fondu majetku a ve prospěch účtu Fondu reprodukce majetku.
- 7.3. V případě zrušení prací spojených s pořizováním dlouhodobého majetku se výdaje zúčtované na příslušném účtu pořizování dlouhodobého majetku jednorázově odepíší na vrub účtu Provozního fondu.
- 7.4. Výnosy z prodeje dlouhodobého majetku jsou zdrojem Provozního fondu v souladu se zvláštním právním předpisem.¹⁾

Český účetní standard č. 308

Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění

1. V účtové třídě 2 se účtuje o finančních prostředcích souvisejících s provozováním veřejného zdravotního pojištění na účtech účtové skupiny „Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění“.
2. Zvláštní bankovní účty
 - 2.1. Zvláštní právní předpis¹⁾ vymezuje okruhy a výši příjmů a výdajů fondů zdravotních pojišťoven, podmínky jejich tvorby, užití a vzájemných převodů a pravidla pro hospodaření s nimi.
 - 2.2. Náplň účtů účtové skupiny „Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění“ vyplývá z § 9 odst. 6 vyhlášky.
 - 2.3. Finanční prostředky jednotlivých fondů zdravotních pojišťoven se vedou na samostatném bankovním účtu, popř. na více samostatných bankovních účtech tak, aby byla umožněna kontrola jejich správné výše. Účetní jednotka je povinna přizpůsobit analytické členění účtů v účtové skupině „Zvláštní bankovní účty k fondům veřejného zdravotního pojištění“ tomuto ustanovení.
 - 2.4. O realizovaných příjmech a výdajích ze zvláštních bankovních účtů je účtováno souvztažným zápisem vůči účtu z účtové třídy 3 na základě doložených pohybů na těchto zvláštních bankovních účtech. V případě zúčtovaných převodních poplatků, úrokových výnosů nebo úroků z úvěrů, kurzových rozdílů a obdobných finančních položek je účtováno na zvláštních bankovních účtech souvztažně přímo s odpovídajícím fondem zdravotní pojišťovny.
 - 2.5. Jestliže v průběhu běžného účetního období jsou hrazeny veškeré výdaje na provoz zdravotní pojišťovny z bankovního účtu Provozního fondu a následně je převáděn odpovídající podíl do nákladů ostatní zdaňované činnosti a smluvního zdravotního pojištění, resp. dalších činností zajišťovaných zdravotní pojišťovnou, které nesouvisí s provozováním veřejného zdravotního pojištění, je nutno na bankovní účet Provozního fondu převést odpovídající výši finančních prostředků z běžného účtu uvedené činnosti (§ 3 odst. 10 vyhlášky č. 418/2003 Sb.) Účetní jednotka stanoví interním předpisem postup stanovení výše takto převáděné částky a postup rozúčtování a vypořádání uvedených výdajů, vč. odpovídající rozvrhové základny. O příjmu a vypořádání finančních prostředků na zvláštní bankovní účet provozního fondu je možno účtovat souvztažně s účtem „Vnitřní zúčtování“.

Český účetní standard č. 309 Pohledávky a závazky

1. O pohledávkách a závazcích se účtuje v souladu s obsahovým vymezením odpovídajících položek rozvahy (bilance) v příloze č. 1 k vyhlášce.
2. Účtová třída 3 obsahuje účty:
 - a) pohledávek a závazků z operací přímého pojištění a zajištění,
 - b) pohledávek a závazků z veřejného zdravotního pojištění,
 - c) pohledávek a závazků z plnění mezinárodních smluv,
 - d) pohledávek a závazků k zaměstnancům a institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění,
 - e) ostatních pohledávek a závazků,
 - f) zúčtování daní a dotací,
 - g) přechodné účty aktiv a pasiv.
3. Operace přímého pojištění a zajištění se provádějí v rámci smluvního zdravotního pojištění a účtují se v souladu s účetním standardem č. 310.
4. Pohledávky a závazky z veřejného zdravotního pojištění
 - 4.1. V této účtové skupině se pohledávky a závazky veřejného zdravotního pojištění podle zvláštního právního předpisu¹⁾ účtují vůči příslušnému fondu veřejného zdravotního pojištění. Neúčtují se zde pohledávky a závazky ze smluvního zdravotního pojištění ani z obchodních vztahů.
 - 4.2. Pohledávky a závazky z veřejného zdravotního pojištění (zákon č. 48/1997 Sb. a zákon č. 592/1992 Sb.), tj. především pohledávky a závazky za plátcí pojistného a poskytovateli zdravotní péče, jsou účtovány souvztažně s analytickými účty Základního fondu zdravotního pojištění. Zvláštním právním předpisem jsou stanoveny jednotlivé tituly tvorby a užití tohoto fondu. Jako závazek, resp. pohledávka souvztažně s účtem ZFZP jsou účtovány i pravidelně se opakující platby související s veřejným zdravotním pojištěním stanovené uvedenými zvláštními právními předpisy, které mají charakter užití nebo tvorby fondu, poskytnutí nebo přijetí zálohy a jejího zúčtování. Účtování o zálohách na zdravotní péči je podmíněno zvláštní úpravou (výsledky dohodovacího řízení) a cenovými dodatky ke smlouvě o úhradě zdravotní péče, funkcionalitou informačních systémů a převzetím potřebných dokladů souvisejících s tímto procesem.
 - 4.3. Platby pojistného uskutečněné s nesprávně vyplněnými identifikačními údaji transakce, ze kterých nelze po jejich obdržení určit jejich odesílatele, se účtují jako úprava celkové hodnoty pohledávek za plátcí pojistného souvztažně se zápisem na vrub zvláštních bankovních účtů veřejného zdravotního pojištění. Po zjištění identifikace nesprávně uskutečněných plateb dochází k jejich přiřazení do evidence konkrétního plátce pojistného.
 - 4.4. Pokud pojišťovna využije možnost stanovenou zvláštním právním předpisem (§ 15 odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb.) a použije přijatou platbu uhrazenou plátcem pojistného dle stanovených pravidel, je o této změně titulu přiřazené platby účtováno převodem mezi stanovenými analytickými účty pohledávek.
 - 4.5. Výsledky revizní činnosti, uplatněných regulačních mechanismů a neoprávněně fakturované zdravotní péče (tzv. výzvy) jsou účtovány na vrub nebo ve prospěch účtu Základního fondu souvztažně se zúčtováním na příslušný účet pohledávek nebo závazků za poskytovatele zdravotní péče.
 - 4.6. Provedení stanovených zápočtů mezi pohledávkami a závazky z veřejného zdravotního pojištění, které zdravotní pojišťovna eviduje na jediného konkrétního plátce pojistného nebo poskytovatele (dodavatele) zdravotní péče a které mají splatnost kratší než 12 měsíců, nepředstavuje porušení zákazu vzájemného zúčtování podle zákona a § 24 vyhlášky.
 - 4.7. Jako o pohledávkách a závazcích souvisejících s veřejným zdravotním pojištěním je účtováno o vztazích z přerozdělení na základě zvláštního právního předpisu (zákon č. 592/1992 Sb.).
5. Pohledávky a závazky z plnění mezinárodních smluv

Pohledávky a závazky veřejného zdravotního pojištění z titulu plnění mezinárodních smluv se účtují podle zvláštního právního předpisu (např. smlouvy o sociálním zabezpečení, nařízení Rady EHS č. 1408/71 a 574/72) souvztažně s účtem Základního fondu. Tato účtová skupina zahrnuje dále vypořádání pohledávek a závazků za „zúčtovacím centrem“. Zaúčtování pohledávek za zúčtovacím centrem z titulu postoupení požadavku na vyúčtování poskytnuté zdravotní péče na území ČR za zahraniční zdravotní pojišťovnou je účtováno souvztažně s účtem Základního fondu. V této účtové skupině se neúčtují pohledávky a závazky ze z obchodních vztahů.
6. Pohledávky a závazky k zaměstnancům a institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění

- 6.1. V této účtové skupině se účtuje o závazcích účetní jednotky z příjmů zaměstnanců ze závislé činnosti včetně sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění, jiných závazcích vůči zaměstnancům, o pohledávkách za zaměstnanci, kterými jsou např. zálohy k vyúčtování, uplatněné náhrady škody.
- 6.2. Účtuje se zde rovněž o pohledávkách za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění a o závazcích vůči těmto institucím. Pro tyto pohledávky a závazky platí zákaz vzájemného zúčtování. Zůstatek účtu představuje stav zúčtování v daných oblastech.
- 6.3. Pohledávky a závazky v této účtové skupině se zúčtují v rámci Provozního fondu, ostatních zdaňovaných činností nebo smluvního zdravotního pojištění, resp. dalších činností zajišťovaných zdravotní pojišťovnou, které nesouvisejí s provozováním veřejného zdravotního pojištění.
7. Ostatní pohledávky a závazky
- 7.1. V této účtové skupině se účtují zejména pohledávky a závazky účetní jednotky vyplývající z obchodních závazkových vztahů zejména podle obchodního zákoníku. Neúčtují se zde žádné pohledávky a závazky z veřejného zdravotního pojištění.
- 7.2. Účtují se zde pohledávky a závazky, které nelze účtovat v ostatních účtových skupinách účtové třídy 3.
- 7.3. Pohledávky a závazky v této účtové skupině se zúčtují v rámci Provozního fondu.
- 7.4. Jako závazek, resp. pohledávka souvztažně s účty fondů zdravotních pojišťoven (s výjimkou Základního fondu a Rezervního fondu) jsou účtovány i pravidelně se opakující platby související s obchodně závazkovými vztahy, poskytnutí nebo přijetí zálohy a jejího zúčtování.
- 7.5. V účtové skupině „Ostatní pohledávky a závazky“ jsou obsaženy i pohledávky a závazky vyplývající z obchodních závazkových vztahů zejména podle obchodního zákoníku vztahujících se k ostatní zdaňované činnosti, pohledávky a závazky vztahující se k Netechnickému účtu smluvního zdravotního pojištění, resp. pohledávky a závazky dalších činností zajišťovaných zdravotní pojišťovnou, které nesouvisejí s provozováním veřejného zdravotního pojištění.
- 7.6. Jako o pohledávce se účtuje o vkladu do obchodní společnosti do doby zápisu vkladu do základního kapitálu v obchodním rejstříku, resp. do doby vydání akcií či zatímních listů.
8. Vnitřní zúčtování
- 8.1. Na účtech „Vnitřní zúčtování“ lze účtovat o vztazích mezi jednotlivými fondy zdravotních pojišťoven. Účty „Vnitřního zúčtování“ je možné využívat především při předpisu a vyrovnáním vzájemných převodů finančních prostředků mezi jednotlivými fondy zdravotních pojišťoven podle zvláštního právního předpisu. Účet „Vnitřní zúčtování“ je dále využíván pro účtování o vztazích mezi fondy zdravotních pojišťoven, ostatní zdaňovanou činností a smluvním zdravotním pojištěním, resp. dalšími činnostmi zajišťovaných zdravotní pojišťovnou, které nesouvisejí s provozováním veřejného zdravotního pojištění. Pokud zdravotní pojišťovna, převádí finanční prostředky z běžných účtů na zvláštní účet veřejného zdravotního pojištění sloužící k financování Provozního fondu postupem dle ČÚS č. 308 bod 2.5., je na účtech „Vnitřního zúčtování“ účtováno souvztažně s účtovou třídou 2.
- 8.2. Účetní jednotka stanoví interním předpisem použití jednotlivých analytických účtů k titulu „Vnitřní zúčtování“. Analytickou částí účtu je nutno rozlišit jednotlivé fondy zdravotních pojišťoven a dále ostatní zdaňovanou činnost a smluvní zdravotní pojištění, resp. další činnosti zajišťované zdravotní pojišťovnou, které nesouvisejí s provozováním veřejného zdravotního pojištění.
- 8.3. Konečný zůstatek syntetického účtu „Vnitřního zúčtování“ je k rozvažnému dni nulová. Evidované zůstatky na jednotlivých analytických účtech odpovídají výši vzájemných převodů mezi jednotlivými fondy navzájem, resp. mezi fondy zdravotních pojišťoven a ostatní zdaňovanou činností nebo smluvním zdravotním pojištěním, resp. dalšími činnostmi zajišťovaných zdravotní pojišťovnou, které nesouvisejí s provozováním veřejného zdravotního pojištění, které byly zaúčtovány v rámci závěrkových prací dle zvláštního právního předpisu a jejich finanční vypořádání bude účetním případem následujícího účetního období.
9. Zúčtování daní a dotací
- 9.1. V této účtové skupině se účtují pohledávky a závazky účetní jednotky ke státnímu rozpočtu zejména z titulu daně z příjmů a daně z přidané hodnoty (např. z titulu plateb daní včetně srážkové daně z kupónů a úroků u dluhopisů, závazky z titulu daně z příjmů stanovené zvláštní sazbou).
- 9.2. Pojišťovna, která není plátcem DPH nebo je plátcem DPH, ale neuplatňuje nárok na odpočet DPH, účtuje nakoupený majetek, služby a ostatní položky včetně této daně na příslušný účet užití odpovídajícího fondu nebo majetku.
- 9.3. Pojišťovna, která je plátcem DPH, nastaví analytické členění účtu pro sledování DPH tak, aby doložila v návaznosti na daňové příznání

a) daňový závazek za zpracovávané období na výstupu ve prospěch příslušného účtu „zúčtování daní a dotací“ b) odpočet daně na vstupu za veškerá nakoupená zdanitelná plnění na vrub příslušného účtu „zúčtování daní a dotací“ c) zaplacené zálohy na daň a platby DPH d) zúčtování DPH, kterým se vyjádří celkový výsledný vztah ke státnímu rozpočtu.	9.4. Na účtu „Zúčtování daní a dotací“ je dále i daňový dobropis (snížení daně) a vrubopis (zvýšení daně) při opravách základu daně, podle něhož byl původní závazek vyúčtován. 9.5. Analytické členění příslušného účtu „Zúčtování daní a dotací“ je dále vedeno dle daňového režimu a sazby DPH. 10. Přechnodné účty aktiv a pasiv lze použít jen u ostatní zdaňované činnosti.

Český účetní standard č. 310 Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

1. O kapitálových účtech a dlouhodobých závazcích se účtuje v souladu s obsahovým vymezením odpovídajících položek rozvahy (bilance) v příloze č. 1 k vyhlášce. 2. Účtová třída 4 zahrnuje: a) základní kapitál a kapitálové fondy, b) fondy ze zisku a hospodářský výsledek minulých účetních období, c) hospodářský výsledek, d) technické rezervy, e) fondy veřejného zdravotního pojištění, f) rezervy na ostatní rizika a ztráty, g) dlouhodobé závazky, h) ostatní pasiva. 3. Základní kapitál a kapitálové fondy 3.1. Na účtu „Základní kapitál“ účtuje účetní jednotka o základním kapitálu v rámci ostatní zdaňované činnosti. Na tomto účtu se neúčtuje o smluvním zdravotním pojištění. Postupy účtování se řídí ustanoveními Českého účetního standardu č. 312. 3.2. Jako ostatní kapitálové fondy jsou účtovány fondy veřejného zdravotního pojištění podle zvláštního právního předpisu s výjimkou Základního fondu a Rezervního fondu. Zdrojem uvedených fondů jsou zejména prostředky veřejného zdravotního pojištění. Tyto fondy jsou určeny především k zabezpečení vlastní činnosti zdravotní pojišťovny. Tvorba a užití těchto fondů se provádí přímo, bez použití účtů nákladů a výnosů. 3.3. Zvláštní právní předpis vymezuje okruhy a výši příjmů a výdajů fondů zdravotních pojišťoven, podmínky jejich tvorby, užití, přípustnost vzájemných převodů finančních prostředků a hospodaření s nimi. Jednotlivé tituly tvorby a užití fondů jsou účtovány zpravidla předpisově k okamžiku uskutečnění účetního případu -	postupem dle ČÚS č. 301 bod 5.1. bez ohledu na to, zda již byla uskutečněna i příslušná bankovní transakce. 3.4. Při pořízení dlouhodobého majetku se účtuje na vrub účtů účtové skupině „Pořízení majetku“ a ve prospěch příslušného účtu závazků. V okamžiku úhrady závazku se současně účtuje na vrub účtu Fond reprodukce majetku a ve prospěch účtu Fond majetku. Alternativně je možné účtovat uvedený převod mezi fondy v okamžiku pořízení dlouhodobého majetku. Vyřazení dlouhodobého majetku v zůstatkové ceně a odpisy se současně účtují ve prospěch účtu Fond reprodukce majetku a na vrub účtu Fond investičního majetku. 3.5. Pro jednotlivé okruhy, resp. tituly tvorby a užití fondů zřizuje účetní jednotka analytické účty. Na jednotlivé analytické účty účtuje v průběhu běžného účetního období narůstajícím způsobem od začátku účetního období. Na konci účetního období v rámci účetní uzávěrky jsou analytické účty dle jednotlivých okruhů tvorby, resp. užití fondů převáděny na příslušný účet tohoto fondu vyjadřující výši jeho počátečního stavu na začátku běžného účetního období. 3.6. Účetní jednotka si stanoví vnitřním předpisem použití jednotlivých analytických účtů, které byly založeny pro jednotlivé okruhy tvorby a užití fondů (vymezení obsahové náplně jednotlivých analytických účtů). 3.7. Jednotlivé okruhy (tituly) tvorby a užití fondů, resp. jejich následné snížení nebo opravy, jsou účtovány na vrub nebo ve prospěch příslušného analytického účtu dle jeho obsahového vymezení nebo na stejné straně příslušného účtu kladnou nebo zápornou částkou. Konkrétní postup si stanoví účetní jednotka vnitřním předpisem, ve kterém uvede postup dle jednotlivých titulů tvorby a užití fondů. Při stanovení účetního postupu je rozhodující vymezení jednotlivých položek pro-

- vedené vyhláškou č. 418/2003 Sb. a dále obsah předepsaných výstupů (výroční zpráva, výkazy hospodaření zdravotních pojišťoven aj.)
- 3.8. Pokud ve vyúčtování podle faktur nebo jiných dokladů budou zahrnuty také částky, které nepatří do užití jednotlivých položek fondů (např. soukromé telefonní rozhovory, apod.) lze postupovat takto:
- a) zjistí-li se před zaúčtováním příslušných vyúčtování (faktur) nároky, které mají zaměstnanci, popř. jiné činnosti zdravotní pojišťovny vyjma veřejného zdravotního pojištění uhradit, částky takových nároků se zaúčtují přímo na příslušné účty účtové třídy 3 jako pohledávky,
 - b) nezjistí-li se tyto částky před zachycením příslušných vyúčtování (faktur), zaúčtují se částky na příslušné účty užití fondů zdravotních pojišťoven. O dodatečně přijaté náhrady nebo vyúčtované nároky na ně na účtech v účtové třídě 3 se sníží zachycené užití příslušných titulů fondů.
- Konkrétní postup si stanoví zdravotní pojišťovna interním předpisem.
4. Fondy ze zisku a hospodářský výsledek minulých účetních období
- 4.1. Tato účtová skupina se používá pouze pro účtování zdaňovaných činností. Účtová skupina obsahuje rovněž účty nerozděleného zisku nebo neuhrazené ztráty. Postupy účtování se řídí ustanoveními § 7 vyhlášky a Českého účetního standardu č. 311 a 312.
- 4.2. V případě, kdy účetní jednotka vykazuje v aktivech podíly vůči ovládaným osobám, je v této položce zaúčtováno jim odpovídající kapitálové krytí. Účetní jednotka zavede do účetního roz-
- vrhu příslušný fondový účet nepřislušející do oblasti veřejného zdravotního pojištění. Tvorba a užití fondů tvořených ze zisku se řídí podle charakteru těchto fondů např. příslušnými právními předpisy, společenskou smlouvou, stanovami, zakladatelskou smlouvou, zakladatelskou listinou, rozhodnutím správní rady.
5. Hospodářský výsledek
Tato účtová skupina je určena k rozdělení zisku po zdanění, resp. vypořádání ztráty jako hospodářského výsledku ve schvalovacím řízení podle pravidel stanovených obchodním zákoníkem, popř. jiným předpisem nebo rozhodnutím orgánů účetní jednotky. Jde o účetní případy následujícího účetního období.
6. Technické rezervy
Na účtech této účtové skupiny účtuje účetní jednotka o technických rezervách podle zvláštních předpisů o pojišťovnictví, v rámci smluvního zdravotního pojištění (viz § 54 zákona č. 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Postupy účtování o technických rezervách se řídí ustanoveními Českého účetního standardu č. 311.
7. Fondy veřejného zdravotního pojištění
- 7.1. Fondy veřejného zdravotního pojištění jsou Základní fond a Rezervní fond, o nichž se účtuje v této účtové skupině. Struktura a stanovené tituly uložení prostředků Rezervního fondu je stanovena zvláštním právním předpisem (§ 7 zákona 551/1991 Sb v platném znění, § 18 zákona 280/1992 Sb. v pl.z., resp. § 16 zákona 280/1992 Sb. v pl.z., vyhláška č. 418/2003 Sb.)
- 7.2. V dalším postupují účetní jednotky podle bodů 3.3. a 3.5 až 3.8. tohoto standardu.

Český účetní standard č. 311 Smluvní zdravotní pojištění

1. Při účtování smluvního zdravotního pojištění postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českých účetních standardů pro pojišťovny.

Český účetní standard č. 312 Ostatní zdaňovaná činnost

1. Při účtování ostatní zdaňované činnosti postupují účetní jednotky přiměřeně podle Českých účetních standardů pro pojišťovny.